1976/77 (4)

MLADIKE

GLASILO DIJAKOV GIMNAZIJE

MLADIKA

Tiska: Partizanska knjiga
Izdaja: Gimnazija pedagoške smeri

UREDNIŠTVO MLADIKE:

UREDNICA: Irena Smolej - 3.f

BLAGAJNIČARKA: Mira Rudl - 3. b

ČLANI: Pokorn Tomaž - 2. b, Vanja Zupančič - 2. b,
Zdenka Božnar - 2. a, Rajka Lieber - 2. b

MENTOR: Prof. SAMO SAVNIK

K A Z A L O

I. del - POSVEČEN 40-LETNICI USTANOVNEGA KONGRESA NA ČEBINAH

		Stran
T.Arnšek	40 LET KPS	1
R.Janša	ČLOVEK JE NAŠEL POT DO SONCA	5
Angelika	ČLOVEK	6
J.Ozmec	DOMOVINA JE ČLOVEKU SONCE	7
Cule	DRVI V ČAS NAPREDKA	8
M.Potokar	ČLOVEK JE NAŠEL POT DO SONCA	10
I.Šimenc	ČLOVEK ČLOVEKU PRIJATELJ-TO JE MOJA POT DO SONCA	11
Mira	ZGODBA S CESTE	12
Z.Božnar	ČLOVEK JE NAŠEL POT DO SONCA	13
M.Gregorič	ČLOVEK ČLOVEKU PRIJATELJ-TO JE POT DO SONCA	14
Irena	NISEM HOTELA	16
E.Žnidaršič	ČLOVEK JE NAŠEL POT DO SONCA	17
Danuša	PRAVIMO, DA SMO LJUDJE	18

II. del - POSVEČEN 40-LETNICI PRIHODA TOV. TITA NA ČELO KPJ

E.Bolha	TITO 40 LET NA ČELU KPJ	20
Irena	NAŠLA SEM SONCE	22
M.Debeljak	ČLOVEK JE NAŠEL POT DO SONCA	23
Cule	LJUBEZEN VIETNAMA	25
V.Mihelčič	ČLOVEK JE NAŠEL POT DO SONCA	27
Angelika	DOMOVINI	29
Angelika	PARIZ 1848	30
Darja	MORJE	30
Irena	VČASIH	32
J.Mikolić	ČLOVEK JE NAŠEL POT DO SONCA	33

1937 - 1977

40 let je minilo od takrat
40 let je že prešlo od zgodovinske noči
na Čebinah
40 let od noči, ko je bil v Barličevi hiši
ustanovni kongres KPS,
toda še vedno je živ spomin na tisto noč,
še vedno odmevajo takrat izrečene besede,
odmevajo v svobodi in miru,
odmevajo v borbi
za lepši, še boljši jutri.

T.Arnšek

40 LET KPS

Svetovna gospodarska kriza (1929-1934) je hudo prizadela tudi Jugoslavijo. Podjetja so odpuščala delavce, zniževala že tako nizke mezde, delno ali v celoti ustavljala obratovanje in odpovedovala delavcem kolektivne pogodbe. Prva leta diktature in gospodarske krize je bilo veliko stavk, protestnih shodov in demonstracij, na katerih so nastopale v večjem številu kot kdajkoli prej ženske, organizirane v Zvezi delavskih žena in deklet. Vrstile so se preiskave proti komunistom, gladovne stavke, obsodbe. Med 4. pokrajinsko partijsko konferenco v Goričanah sredi septembra leta 1934 je bil neuspeh šestojanuarske diktature že očiten. KPJ se je nenehno krepila, čeprav ji je režim kralja Aleksandra I. zadal hude udarce: ubit je bil sekretar KPJ Djuro Djaković, ubili in obsodili so na več let zapora vrsto neustrašnih borcev za pravice delavcev in zatiranih jugoslovanskih narodov, tiste, ki so se izmikali aretaciji, pa so prisilili k umiku v inozemstvo. Pred zasledovanjem policije se je tudi CK KPJ umaknil v tujino. Tako je strogi režim raztrgal mrežo partijskih in skojevskih organizacij in skoraj v celoti zatrl njihovo delovanje.

V Sloveniji so maloštevilni komunisti uspešno obnovili partijo že pred letom 1934. Spočetka je obnovljena KP delovala zgolj ilegalno. Konec leta 1933 je KP začela dajati "prve direktive o organiziranju dnevnih bojev za gospodarske zahteve delavcev". Prišlo je do množičnih akcij pod vodstvom partije. Pokrajinska konferenca v Goričanah je samokritično pretehtala delovanje partije in komunistov glede povezanosti z množicami delovnih ljudi, zaupanja množic vanjo in moralnih vrednosti njenih članov, bojne pripravljenosti, zvestobe v boju, tovarištva, trdnosti pred policijo in podobno. Ob podpori Rudija (Josipa Broza), ki je zastopal CK KPJ v inozemstvu, je ta konferenca nakazala usmeritev v legalne in pollegalne oblike boja za pravice in vsakdanje zahteve delavcev in kmetov ter Slovencev kot naroda in možnosti revolucionarnega usmerjanja gibanja množic, nezadovoljnih zaradi gospodarske krize, izkoriščanja in ravnanja s Slovenci kot s plemenom troedinega naroda. Hkrati je naglasila dolžnost komunistov, da nenehno širijo marksistične misli in pobude partije v vsakodnevnih stikih z

delavci, kmeti, ženskami in študenti. Prvi pomemben dogodek po konferenci v Goričanah je bil izid Ljudske pravice. Prva številka je izšča 5.oktobra 1934 v Dolnji Lendavi. Ljudska pravica je bil prvi legalni list KP namenjen širokim ljudskim množicam. Urednik je bil Miško Kranjec. Ljudska pravica je pisala ljudsko prizadeto, brez laži in polovičnih resnic, brez fraz in sledov kominternskega birokratskega sloga, kritično in odločno za pravice delovnih ljudi. Kmalu je zbrala krog nepoklicnih dopisnikov. Postala je list vseslovenskega pomena, ki je na svojih straneh združeval kmete, delavce in izobražence v boju za demokratizacijo političnega življenja, za reševanje socialnih vprašanj, v boju proti fašizmu in za mir. 25. decembra 1934 je bila v Ljubljani 4. državna konferenca KPJ. V skladu z ljudskofrontno usmeritvijo delovanja partije na vseh področjih je pomemben sklep o ustanovitvi KP Slovenije, KP Hrvatske in KP Makedonije. 4. državna konferenca je dala še prvo okvirno direktivo za oblikovanje protifašistične fronte v Jugoslaviji. Resolucija te konference je spodbudila novo vsebino in nov način vodenja delavskih strank. Delo v sindikatih je razglasila za poglavitno in najodgovornejše partijsko delo. Kot cilj je resolucija postavila "akcijsko enotnost proletariata" in združitev sindikalnega gibanja na na razredni osnovi, brž ko se v kaki organizacijsi pokaže to za dosegljivo. Ekonomske stavke naj prerastejo v politične in naj bodo dobro organizirane. Jugoslavijo je zajel val stavk in demonstracij, v nemali meri tudi Slovenijo, kjer je bilo od leta 1931-1937 okrog 88 večjih ali manjših stavk (od 3. do 5. julija - gladovna stavka v zasavskih rudnikih TPD, od 22. maja do 6. junija je stavkalo 280 delavcev tekstilne tovarne v Kočevju, od 1. julija do 20. avgusta je trajala splošna stavka grafičnih delavcev itd.). Višek je delavsko doseglo s splošnima stavkama gradbenih in tekstilnih delavcev od junija do srede septembra 1936. Množice delavcev so se prepričale, da se dosledno bojuje za njihove pravice le KP. Tekstilno stavko in druge stavke v tem času so mnogi

delavci doživeli kot veliko življenjsko izkušnjo in politično šolo za nadaljnje boje s podjetniki, s policijskim režimom, z razdiralci delavske enotnosti, a kmalu tudi s fašističnimi okupatorji in izdajalci. Od prihoda Hitlerja na oblast (leta 1933) je bilo jasno, od kod preti Slovencem narodna smrt. Vse bolj očitno je postajalo tudi, kdo se bo bojeval za obstanek, svobodo in socialni napredek Slovencev. Nastopil je čas organiziranja vseh protifašističnih sil. Organizirala jih je lahko le KPJ. To je dokazala že v letih demonstracij in stavkovnega vala. Poziv za združitev vseh demokratičnih sil med Slovenci v široko protifašistično fronto je KPJ dala ob ustanovitvi Komunistične partije Slovenije, 18. aprila 1937 na prvem ustanovnem kongresu na Čebinah z Manifestom slovenskemu narodu. S kongresom na Čebinah je KPS prevzela zgodovinsko odgovornost za nadaljnjo usodo slovenskega naroda. To odgovornost je v naslednjih letih, zlasti v času NOB uspešno in nadvse častno izpolnila.

Komunistična partija
je bila edina sila
na Slovenskem, ki je bila
sposobna organizirati boj

SLOVENIJA SLAVI
PARTIJSKE JUBILEJE

R.Janša

ČLOVEK JE NAŠEL POT DO SONCA

Človek, ki je vse življenje posvetil ciljem svobode za vse ljudi.

Kaj je naše Sonce, se morda mladi ne zavedamo! Rodili smo se in odraščamo kot svobodni ljudje, živimo svobodno, ceselimo se življenja.

Naša pot ni bila ravna, toda osnovne smeri ni nikoli izgubila. Nam ni treba začeti tam, kjer so začeli naši očetje - v blatu in nevednosti, neuki so se iz revščine pognali kvišku - proti Soncu, obdanim s trnjem in sovraštvom. Toda dosegli so ga!

Naš narod je večkrat blodil po temi, kajti Sonce je zašlo. Toda za Sončnim zahodom je prišel Sončni vzhod in za Sončnim vzhodom lep sončen dan! Naša ladja usode je srečno priplula v pristan. Večkrat smo slišali klice: "Mi plujemo proti temi! Zakaj se ne vdamo!?" - "Kdor misli tako, naj odide! Razburkano morje ga bo sprejelo, med nami pa nima prostora!"

Ob koncu v času veselja in radosti pa je šest glasov zaklicalo: "Kdo nas je srečno pripeljal v pristan? Kdo je ta človek?" "To je TITO - človek, ki je vse življenje posvetil ciljem svobode za vse ljudi!" Morje je bilo večkrat razburkano - toda ni nas pripeljal samo varno v pristan, temveč na oder svetovnega gledališča.

O MIRU

Svoboda je edina stvar, ki jo imate samo, če jo dajete tudi drugim.

(William Allen White)

Tudi jaz se pogosto zamislim nad tem, zakaj so na svetu vojne, ki sejejo smrt in siromaštvo. Zakaj bi ljudje ne živeli v miru kot nedolžni otročiči, se veselili življenja in miru ter uživali sadove naše dobre zemlje? Tudi meni včasih pride na misel, da bi morali to spoznati v prvi vrsti odrasli ljudje, in da so glasovi otrok, naj bodo še tako plemeniti, le nemočno jecljanje.

Pa ni tako! Če otroci dvignejo glas obtožbe, jim prisluhnejo vsi ljudje. Če ne danes, pa jutri. Če so otroci za ljubezen med narodi in proti vojni, bodo istih plemenitih misli tudi tedaj, ko odrastejo. In prišel bo dan, ko mir in ljubezen na svetu ne bosta samo naša vroča želja, ampak resnica.

V ta čas verujem - verujte tudi vi - in želimi, da bi se kmalu uresničil!

(France Bevk, avgusta 1970)

Angelika

ČLOVEK

Človek!
Beseda, ki pomeni vse in nič.
Ti si človek!
S ponosom, izumetničenostjo, lažmi.

Lagal si mi,
a jaz sem ti verjela!
Zakaj?
Ker si človek, ker sva človeka oba.

J.Ozmec

DOMOVINA JE ČLOVEKU SONCE

Da to spoznaš, je potrebno mnogo, mnogo let. Ko si še otrok in se brezskrbno podiš okrog domače hiše, po bližnjih gozdovih in travnikih in postavljaš mlinčke na majhnem potoku, poljubiš mamo in očeta, se igraš z bratcem in upaš, da bo teta prinesla bonbone, je to tvoja mala domovina, ki jo nezavedno ljubiš in vsaka sprememba te tvoje domovine je hkrati sprememba tudi v tebi samem. Pa pretečejo leta, ko dorasteš in domovina postane večja. Zdaj ni več le travnik ali klopotajoči mlinček na potoku, nista več le oče in mama, zdaj so domovina ljudje in jezik, ki ga govoriš. Jezik, na katerega si ponosen, in ljudje, s katerimi se pogovarjaš, jih ljubiš - pa tudi sovražiš. Sovražiš? Ko pa bi srečal takšnega človeka v tujini, ko si čisto sam, daleč od doma in domačih, bi se mu vsaj nasmehnil, če že ne podal roke. Kot majhen topel žarek bi ti nekaj šinilo prek telesa in tiho veselje bi ti napolnilo dušo. To bi bil delček domovine, ki je v vsaki besedi vojakovih ust, v besedi človeka, ki se je rodil tam, kjer si se tudi ti. Vpijaš njegove besede in v tebi ožive spomini na travnik, gore, pesmi, ki si jih pel s prijatelji, srečo ali nesrečo, ki si je bil deležen v domovini. Sonce obsije mračno podobo tujega mesta in za hip omahuješ: bi se vrnil? In mogoče spoznaš, da je domovina več kot avto, televizor in denar, ki ga prislužiš med tujimi ljudmi in v tuji deželi. Ko po nekaj letih stopiš spet na domača tla in govoriš jezik, ki ni več manjvreden, spoznaš pravo domovino. Domovino, ki je kakor zdravje, kot je zapisal Cankar. In res, kakor žarek sonca po dolgi, temni zimi ti zasveti, da si v domovini, ogreje srce in te napravi srečnega.

Cule

DRVI V ČAS NAPREDKA

PLASTIČNA MASKA NA OBRAZU MRTVECA
UMRLEGA PO KRIVDI SMRTI
SMRT Z OBEŠANJEM
ZANKA OKOLI VRATU
ČRNI OBLAKI SO ZELENI
NOVATORJI ČRNE BARVE NA SIVI PODLAGI MEGLE
PRASCI JE DEJAL
ZABIL KOL V ZGODOVINO NOČI
V KATERI JE UMRL KUTUZOV
VELIKI RUS
UBIJALEC VELIKEGA KALIBRA
KRIŽARJI SO ISKALI JERUZALEM V AMERIKI
AMERIGO JO ODKRIL V ZNAKU KORUPCIJE
PLAVI ANGELI Z RADARJI
PIŠI PESEM O JUNAKU SLOVANSKEM
BIL POET BREZ TALENTA
MISEL
JAZ SEM NAJVEČJI
ZALJUBLJEN V SANJE PRED SPANJEM
V NAPAČNO SMER
V NEPRAVO OSEBO
TO VE
ŽIVLJENJE JE BORBA
MAGNOHROM PEČI SO ZELO DOBRE ZA ODPAD
PREVEČ ODVEČNEGA ŽELEZA
PA ŠE PREMOG ŽRE
ČRNEGA S ČRNEGA KONTINENTA
DELO V RUDNIKU SMRTI

DELAJ ALI UMRI
VSAK ENKRAT UMRE
PREJ A KASNEJE SIVI
DVA LITRA MLEKA ZA SIR PIŠČANCA
PREBUJENJE SREDI TEME
ŽAREK PRISPEL
POVEDAL
ODIDE
SAMI GRADIJO SVOJE SONCE
UNIČENJE PLAHO STOJI NA ROBU PREPADA
SONCE ZASVETI
HLADE BEDE SO SEŽGANE
KIPI OKOV SPREMENJENI V PRAH
RUDARJI PLAVAJO V VODI SREČE
PRODAJ MAGNOHROM
POET BREZ TALENTA NAJDE LJUBEZEN
ČASOPIS NAKLADO

M.Potokar

ČLOVEK JE NAŠEL POT DO SONCA

Trepetajoči zrak. Oblaki. Sonce. Priti do sonca. Najti srečo, življenje. Biti albatros, ptič svobode. Tito. Ladja sredi morja. Veter, burja. Vojna, smrt. Albatrosi umirajo.

Sonce. Jasnina. Albatrosi - ptiči svobode letijo za, ki jo val pomiče, živijo, ustvarjajo.

Nič več spačenih karikatur, grotesknih figur, laži. Konec malomeščanstva, licemerstva. Smrt vsemu, kar ni resnično, kar nas zavaja. Boriš se za stvar, ki vanjo veruješ in veš, da te ne bo prevarala. Boriš se, ker veš, da je resnična, edino mogoča... in edina pot do sonca: Znanje. Znanost. Umetnost.

Pot samoupravljanja. Odločaš o sebi, o svojem delu, o svojem življenju. Odločaš o svoji svobodi. Veš, da bo tvoje delo priznano, če bo dobro, in grajano, če bo slabo. Napake so kot kamni spotike, so strupeni hlapi v ozračju, ki jih dihaš. Ne moreš mimo njih, ko osvajaš neznano.

V osvajanju novega pa padajo žrtve. Nemočne, ker je razvoj zanje prehiter, ker ga ne razumejo. Vendar jim nihče ne more pomagati. Tako je, kot da bi dva stala na lestvi in se je enemu zvrtelo v glavi. Vsak človek mora sam dojeti bistvo napredka, drugi mu pri tem ne morejo pomagati.

Boj za obstanek... Pa naj bo še tako krut in nečloveški...

...a delegati iz Crne gore

Tito - na čelu življenja socializma, neuvrščenosti, samoupravljanja. Legenda pravijo. Legenda? Ne! Tito je resničnost in nujnost, ne pa naključen vzpon naključnega naroda v naključnem bivanju. Tu ni naključnosti. Pot do sonca je samo ena: Edinost. Bratstvo. Svoboda.

I.Šimenc

ČLOVEK ČLOVEKU PRIJATELJ -
TO JE MOJA POT DO SONCA

Sprehajam se po mestu in opazujem ljudi in njihove obraze. Skoraj vsak obraz izraža nekaj svojega: ta je nestrpen, spet drugi jezen, ali morda vesel. Vsi obrazi hitijo mimo mene, vsem se nekam mudi v tej bitki s časom. Včasih zadene telo ob telo, sliši se prijazno opravičilo, kletvica ali pa le jezen pogled.

Vidim ljudi, ki se objemajo, ker so srečni, da se po dolgem času spet vidijo. Resnično srečnih je malo. Veliko več je tistih, ki se samo delajo, da so veseli srečanja, ki si nadenejo prijazno masko, za katero pa je čutiti posmeh, zaničevanje... Kdaj bo človek človeku pravi prijatelj? Ljudje smo potrebni ljubezni in topline, ki ju dajeta prijateljstvo, tovarištvo! Vsak izmed nas potrebuje nekoga, da se mu zaupa in mu razkrije svoje težave.

Žal pa se danes ljudje odtujujemo drug od drugega. Vsak gleda le nase, na svoj uspeh in to mnogokrat celo za ceno prijateljstva.

Neverjeten je napredek tehnike, življenski standard se dviga. Toda, ali se kdaj vprašamo, kakšne posledice ima ta

nagel razvoj? Ali se zavedamo, da v tej bitki postajamo brezčutni, brez posluha za sočloveka?! Pozabljamo, da je vsak izmed nas le člen v verigi, človek, ki ne more živeti sam.

Morda pa bodo ljudje spoznali, kako pomembni so pristni prijateljski odnosi. S prijazno in odkrito besedo se lahko doseže več, kot pa z vzvišenostjo in hinavstvom. Morda bo prišel dan, ko bodo vsi: črni in beli, bogati in revni, vsi ljudje prijatelji.

Prijateljstvo vseh ljudi je zame Sonce, h kateremu vodijo vse moje poti. Želim si, da bi bil to ideal vseh nas!

Mira

ZGODBA S CESTE

Sedim na pločniku
mimo mene hite ljudje.
Blizu mene ustavi se črni brat:
skodrani lasje,
črna polt,
beli zobje,
črne temne oči se nasmehnejo:
"Si tu doma?"
"Da, a ti, od kod si ti?"
"Iz Ugande!"
Zamislim se,
vodi ga pot po svetu,
da spoznal bi nas,
da bi se izobraževal,
a ko vrnil se bo domov,
poprijeti bo moral za vsako delo,
njegove gladke roke
postale bodo žuljave, hrapave;

njegov nasmeh postal bo le otožen posmeh,
delal bo,
a še bo zaničevan,
ker je črn,
njegova izobrazba ne bo pomagala
napredku domovine,
a tega nikdar, nihče ne bo priznal.
Doma je z majhne vasi,
ki leži sredi gozda,
starši so ga poslali v šolo, v tujino,
čeprav morajo zdaj doma živeti
v pomanjkanju.
Vrnil se bo, srečen, da spoznal je naš narod,
Titov narod,
narod, ki živi v svobodi,
katere gospodar je sam.
Ljudje naju opazujejo,
a nihče nama ne brani,
da bi sedela skupaj,
čeprav sem jaz bele in on
črne polti.
A čas naju loči,
a ne loči naju za vedno,
še se bova videla,
še bova govorila.

Z. Božnar

ČLOVEK JE NAŠEL POT DO SONCA

Na obzorju se rojeva nov dan. Sonce vzhaja izza gozda. Osvetli travnik, reko, gozd, gore, morje... Kmalu je vsa narava osvetljena od prve jutranje zarje.

Človek vzdiguje roke proti Soncu, da bi odlomil košček njegove svetlobe.

Ljudje v temi iščejo po labirintu pot do Sonca. Prosijo ga, naj jim pošlje žarek, da najdejo pravo pot.

Oslepeli mož stoji ob steni ter z iztegnjeno roko prosi, naj mu kdo pokloni delček Sonca.

Nekje daleč množica ljudi stoji in kliče Sonce.

Vsi kličejo in prosijo Sonce, da jim pokloni kos svoje svetlobe. Če bi jih Sonce poslušalo, bi ga kmalu zmanjkalo. Dobili bi ga tisti, ki imajo daljše roke, ostali pa bi še naprej ostali v temi. A Sonce nikomur ne podari ničesar. Svoje žarke pošilja na Zemljo za vse. Vsak si lahko z njimi sveti pot, le najti jih mora.

Ljudje iščejo Sonce. Velike gnile dlani, ki ga zakrivajo ter so opečene od prevelike vročine, se počasi, ena za drugo, sesedajo v pepel. Mnogi so po dolgem iskanju našli Sonce, a ga niso obdržali zase - delili so si ga z ljudmi, ki so ga skupaj iskali.

A kje je Sonce?

Sonce je v meni, v tebi, v vseh ljudeh, le da so redki, ki ga najdejo.

Temna noč. Zunaj skovika sova. Prižigajo se prve luči, a se dušijo v ubijajoči temi. Toda luči je vedno več. Skovikanje sove preneha. Drobne luči so kakor ena sama velika rdeča luč. SONCE.

M.Gregorič

ČLOVEK ČLOVEKU PRIJATELJ -
TO JE POT DO SONCA

Človek! Tako vsemogočno, veliko bitje - in vendar ves ubog in nebogljen. Sam ne more živeti. Željan je toplih dlani in tolažilnih besed.

Motil jo je kamen na cesti, hodila je spotikajoč se ob lastnih nogah. Brez cilja, tako mlada, pa vendar mlahava, brez življenja. Sama sebi se je zdela odveč na svetu, nikomur

ni imela potožiti svojega gorja, in zdelo se ji je, da tudi ni nikjer nikogar, ki bi bil željan njene besede. Hodila je in bredla v razpokah kamenja. Padala je in se pogrezala v temne trenutke, padala, pa zopet dvignila nogo s kamenja. In šla je! Vedela je, da nekam mora. Naprej - prek vseh jam in razpok - pa čeprav z mravljico, ki se je tudi prebijala po tej poti, čeprav s ptičem, ki je ves neboglјen iskal zavetja in tudi s travo, ki klije in hoče kvišku. Oklepala se je vetra, ni bila več sama, pogovarjala se je z naravo, klepetala s sošolkami, pa čeprav stran od njih. Nekomu je morala nekaj šepetati, da, to je: nekomu mora pomagati, ga potolažiti in dočakati, da bo tudi njej nekdo obrisal solze. Spoznala je, da potrebujemo drug drugega, da ni vredno bežati pred svetom. Ni se vredno skrivati in potuhniti.

Zakaj nas ne bi nihče potreboval? Zakaj utvare, da smo osamljeni? Saj je toliko ljudi, ki niso nikdar sami. Našli so pot do sonca, odkrili srečo v sreči drugih ljudi.

Podaš roko - pogledaš v oči, ki zro vate in ne mimo, in čutiš, da v njih ni laži, ni sovraštva. Ne zmorejo mržnje do človeka, ni zaničevanja. Čiste so kot sonce. Svetle in tako tople! Iskale se in znale pogledati človeku v njegov skrit kot, ne le v obraz in njegov sij. Mi pa še vedno padamo, se zopet dvigamo, prestopamo kamen za kamnom, jame in razpoke ter upamo, da bomo nekoč bliže soncu in bomo toplo dlan pripravljeni deliti s svetom, ki smo ga prerodili z našo ljubeznijo.

Irena

NISEM HOTELA

Nisem hotela,
da bi spoznali sovraštvo.
Tako kruto je.
Nisem hotela,
da bi spoznali gorje.
Toliko ga je že na svetu.
Nisem hotela,
da bi spoznali samote.
Tako boleča je.
Nisem hotela,
da bi spoznali zaničevanje.
Pa ste ga vseeno.
Bili ste del sveta,
tako kot jaz.
In svet
ni ničesar skril pred vami.

ZAUPAMO V NAŠ MLADI ROD

E.Žnidaršič

ČLOVEK JE NAŠEL POT DO SONCA

Če vprašaš fizika, kaj je sonce, ti bo brez pomislekov odgovoril: "Sonce je vir energije." Če isto vprašanje postavimo biologu, bo v soncu videl vir življenja, pomemben element pri fotosintezi in podobno; pesnik bi sonce orisal z najrazličnejšimi romantičnimi izrazi, za zaljubljenca je sonce njegova ljubezen in vse, kar se dogaja okrog njega.

Kaj pa ljudje po svetu, ki ne poznajo fizike in biologije, ki niso pesniki, ki niti ne morejo misliti na ljubezen, ljudje v deželah, ki se borijo proti izkoriščanju in zatiranju, proti zaostalosti in nevednosti? Tak človek bi na to vprašanje odgovoril drugače. Njemu ni mar fotosinteza in energija, njegova največja želja je svoboda. In svoboda pomeni njemu sonce, toplo in prijetno, vendar tako daleč in nedosegljivo.

Marsikje na svetu ljudje še vedno vsak dan trepetajo za svoja življenja in se skrivajo pred sovražniki. Hočejo svobodo, hočejo biti sami svoji gospodarji, toda za njihove želje se nihče ne zmeni. Neusmiljeno tepta tuja noga po njihovi zemlji in seje smrt.

Ti ljudje ne poznajo sonca, kajti njihovo nebo je zastrto s temnimi oblaki.

Trdno pa verujejo, da bodo tudi oni kdaj uživali njegovo toploto.

Tudi naše nebo je bilo nekdaj zastrto s temnimi oblaki. Dolga stoletja so naši dedje prenašali tuji jarem, dokler ni vstal človek, ki je bil dovolj močan, da je ta jarem odvrgel in ustvaril lepšo domovino sebi in svojim bratom. Ni se menil za ovire, ni poznal utrujenosti. Šel je dalje in dalje. In ta človek je pregnal z našega neba oblake do poslednje meglice. To je bil naš voditelj, tovariš TITO. V težkih trenutkih mu je pomagala ljubezen do domovine in v njej je vztrajal do konca.

Prav zato ga imamo tako zelo radi in nam je še naprej ostal voditelj. Zakaj on je bil tisti, ki nam je utrl pot do sonca.

Danuša

Pravimo, da smo ljudje,
ko trgamo otroke od materinih prsi.
Pravimo, da smo ljudje,
ko odvržemo kruh,
medtem ko gledamo v oči umirajočega.

Pravimo, da smo ljudje,
ko ubijamo, požigamo,
hočemo uničiti samega sebe.

Poglej se, človek,
in povej,
ali si res to ti!

»TVOJI SMO,
TOVARIŠ TITO!«

"ZA SVOJE IDEALE SEM PRIPRAVLJEN ŽRTVOVATI TUDI
SVOJE ŽIVLJENJE!"

85 let življenja,
85 let trdega dela,
40 let vodstva KPJ.
Življenje prežeto z borbo
za boljši jutri delovnega človeka,
večno v boju za svobodo zatiranih ljudi,
pa vendar še vedno mlad,
vedno nasmejan med nami,
še vedno prežet z energijo,
da se poženeš v boj.
To je samo DEL tebe

TOVARIŠ TITO!

E.BOLHA

TITO 40 LET NA ČELU KPJ

Štirideset let je dolga doba. Štiridesetletno delovanje na čelu tako pomembne organizacije, kot je KPJ, kaže na izredne sposobnosti tovariša Tita. Njegova uspešnost temelji na ljubezni do ljudi. Pri svojem humanem delu ne misli samo na naše ljudstvo, ampak na usodo vsega sveta, tako je postal "državljan sveta".

V zgodovini človeške družbe so se vedno pojavljali ljudje, ki so sanjarili o tem, kako bi morala biti prihodnost rešena tegob sedanjosti. Mnogi razredi in družbene skupine so se trudili spremeniti svoj podrejeni družbeni položaj. Tito je uresničil sanje. Prepričan je bil, da mora resnica zmagati. Zato se je upiral. Poskušali so ga uničiti, večkrat je moral v zapor, toda to ga ni strlo. Leta 1928 je na zagrebškem sodišču obsodil nasilje buržoaznega režima. Izjavil je, da mu lahko sodi le partijsko sodišče. Obsojen je bil na pet let ječe v najhujših zaporih v Jugoslaviji, v Lepoglavi in v Mariboru. To je bilo obdobje nadaljnjih priprav za prihodnje delovanje.

Spoznal je, da vodstvo KPJ v tujini ne more reševati problemov v domovini in da je nujna preselitev vodstva KPJ v državo. Potrebno je bilo veliko vztrajnosti, da je leta 1937 to tudi dosegel. Tovariš Dimitrov mu je sporočil, da so ga postavil za generalnega sekretarja CK KPJ in da je treba stari CK zamenja Potreben je bil nov, trden kolektiv.

Dolžnost generalnega sekretarja KPJ je Tito prevzel v času, ko je fašistični imperializem s Hitlerjevo Nemčijo na čelu, začel prehajati v odkrito agresijo v Evropi. Ko je bila Jugoslavija leta 1941 napadena, je Tito spremenil osvobodilni boj v ljudsko revolucijo. Tito je iz nič ustvaril izvrstno armado. Postal je vrhovni komandant partizanskih enot narodnoosvobodilne vojske, ki je rasla iz ljudstva. Na tem položaju je pokazal, da je izredno sposoben vojaški voditelj. Tito je uresničil celotno

narodno osvobodilne vstaje kot SLO.

S prvim zasedanjem AVNOJ v Bihaću je ljudstvo dobilo odgovor, za kakšno Jugoslavijo se bije boj. Sklepi z drugega zasedanja AVNOJ v Jajcu pa so pomenili, da so narodi Jugoslavije sredi okupirane Evrope vzeli usodo v svoje roke in brez njihovega soglasja in mogoče delati nobenih načrtov o njihovi nadaljnji usodi. To so bili veliki dosežki NOB, KPJ in Tita. "V vojni", je rekel Napoleon, "ne odločajo ljudje, marveč človek!" Tito je v NOV pokazal izjemne lastnosti: pogum, realizem, odločnost, enotnost ciljev. To pa so bistvene lastnosti pravih komunistov. Od 12 000 članov KP v letu 1941 je samo četrtina preživela vojno. Toda leta 1948 je partija štela odkrog 470 000 članov.

Tudi po vojni je bila vloga KPJ pomembna. Že takoj na začetku socialistične graditve je prišlo do spora s SZ. Stalin ni mogel razumeti, da gre Jugoslavija po svoji poti gradnje socializna. Na tej poti samoupravljanja se je pojavil birokratizem. Toda na to težavo je bila naša ZK pripravljena. Tito je bil nenehno v središču tega idejnega in političnega boja.

Izredno pomembno vlogo je imel Tito tudi v povojnem razvoju mednacionalnih odnosov v Jugoslaviji. Tito je poudarjal, da je bratstvo in enotnost lahko samo plod zavestne usmeritve jugoslovanskih narodov k enotnosti in to lahko nastane le na temelju popolne enakopravnosti in občutka vskakega posameznega naroda, da je gospodar v svoji hiši. Zato se je Tito vedno boril zoper ozkosrčni nacionalizem in šovinizem. Tako je Jugoslavija redek primer demokratičnih odnosv med narodi.

Izredno velik pomen ima Titovo ustvarjalno delo v oblikovanju in uresničevanju zunanje politike socialistične Jugoslavije. Kakor se je doma boril zoper zatiranje, izkoriščanje in reakcionarno nasilje, tako se na mednarodni ravni bori proti imperializmu, nacionalnemu zatiranju in hegemoniji velikih sil. Titova mednarodna koncepcija in njegova osebna aktivnost prinašajo zunanji politiki Jugoslavije izreden mednarodni ugled in priznanje. Jugoslovanski narodi so celemu svetu jasno povedali, da bodo

vedno zvesti zavezniki vseh tistih sil, ki se bijejo za napredek človeštva, za svobodo vseh narodov in za socializem, da pa želijo biti sami svoji gospodarji. To je temeljna Titova zasnova od tedaj, ko je prišel na čelo naše partije.

Titovo ime je že zdavnaj prestopilo meje naše države in postalo lastnina vseh tistih, ki jim je mir življenska potreba, ki nastopajo v obrambi svoje nacionalne biti in obstojo, neodvisnosti, graditve enakopravne skupnosti narodov. Titovo ime je postalo simbol borca v vojni in miru in izraz humanistične vizije novega sveta, rešenega strahu pred uničenjem človeka po človeku in naroda po narodu, sveta, ki ne bo poznal vojnih strahot in pustošenja.

Irena

NAŠLA SEM SONCE

Glej,
našla sem sonce,
tako lepo in toplo je.
Glej,
v roki imam sonce.
V moji roki je MIR.
Poglej ga!
Poglej to sonce miru.
Vem,
nočeš ga pogledati.
Nočeš,
ker je samo v mojih rokah.
Toda vzela sem ga,
ker ga hočem dati ljudem.
Zakaj mi ne verjameš,
zakaj ga nočeš videti?
Poglej,
po cesti gre fant.
Črn je.

Jaz sem pa bela.
V rokah imam sonce.
Srečna sem.
On pa ne.
Njegove oči so temačne.
Tako čudno gledajo v svet.
Poglej,
dala mu bom sonce.
To lepo in toplo sonce.
Poglej,
tudi on ima sonce,
tudi on ima mir.
Veš,
nesel ga bo domov,
nesel ga bo tja,
ga razdelil svojim bratom.
Tudi oni bodo srečni.
Tudi oni bodo spoznali sonce,
spoznali bodo mir.

M. Debeljak

ČLOVEK JE NAŠEL POT DO SONCA

Kdo je tisti, ki je pred štiridesetimi leti stopil na čelo naše partije, ki je leta 1941 rekel našim narodom, da je bolje stoje umreti, kakor kleče živeti? Kdo je ta človek, ki je v veliki sovražni ofenzivi leta 1943 pretental največje glave Hitlerjevega vojnega aparata in tako rešil smrti več kot 4000 ranjencev in več kot 10 000 onemoglih in sestradanih beguncev, ki so bežali pred ustaškim nožem in četniki, in je po štiriletnem boju pripeljal vse jugoslovanske narode do svobode in jih zedinil v čvrsti novi bratski Jugoslaviji?

Vera v osebnost in zanimanje zanjo je nakakšna dediščina, ki se je ne moremo otresti. Čim jasnejša nam postaja njegova zgodovinska veličina, tem večje postaja naše zanimanje za živo podobo tega velikega sina Jugoslavije. Kdo je TITO? Mar je mogoče, da je to Hrvatskega Zagorja sin, da se je rodil v kraju, kjer se je kmet - tlačan pod vodstvom Matije Gubca že pred štiristo leti dvignil proti grajsi gospodi, ki ga je tako nečloveško izkoriščala? Da, on je sin Hrvata in Slovenke, industrijski proletarec, ključavničar, ki je preživel težko otroštvo, bolj lačen kot sit, ki se je udeležil ruske državljanske vojne, danes pa stoji na čelu naše svobodne domovine in s svojimi svobodoljubnimi idejami daje vzgled vsem narodom sveta, ki se še borijo za svojo svobodo. Kajti prostost, v katero pridemo skozi trpljenje, je večja od trpljenja.

Poskušam ga v mislih primerjati z velikimi možmi, ki jih je zgodovina zaznamovala, od Aleksandra Velikega, Cezarja, Džingis Kana, Napoleona in z drugimi velikimi možmi. Vendar ne morem verjeti, da so vsi ti ljudje postali slavni in veliki predvsem zaradi osvajanja novih držav in zasužnjevanja narodov. Njihova slava je nastala z bliščem, orožjem in veliko vojsko. Vsem tem velikanom pa je manjkalo humanosti. Njihov cilj so bila le nova osvajanja in kopičenje bogastva. Nihče ni imel vsega tistega, kar neki osebi daje neko posebno nadnaravno moč. Zato so njihove armade ob prvem večjem porazu propadle in od vsega sijaja je ostalo le uničenje.

V maršalu Titu je vse to strnjeno v eno. On je vsem svetal zgled kaj lahko doseže človek, v katerem je neomejena volja, čvrst karakter in jasni človeški cilji, kako človek premaga tudi take težave, ki so za naše pojme nepremagljive. Njega ni nikdar zlomil še tako težak udarec, ki jih v tako dolgem obdobju ni bilo malo. Ob vsakem neuspehu, ob vsaki izgubi svojega najbližjega sodelavca, se je tovariš Tito še z večjo vnemo vrgel na delo in pri tem bodril tudi druge. Spominjamo se njegovih govorov. Kadar nam je bilo najtežje, je bil in ostal optimist in je

v prihodnost gledal z vedrino in zaupanjem. Še pred petdesetimi leti je kljubovalno zabrusil sodniku v obraz, ki mu je sodil po zakonu o zaščiti države, da on prizna samo sodišče njegove partije in nobeno drugo. Le on, ki je polna štiri leta šel na čelu naše NOV iz bitke v bitko in videl umirati na tisoče borcev, je lahko 1948. leta "velikemu in vsemogočnemu" Stalinu rekel odločno ne. Njegovo geslo: "Resnica vedno zmaguje" se je tudi tokrat pokazalo kot pravilno in Tito je v očeh vseh nas in vsega svobodoljubnega ljudstva postal še večji. Tovariš Tito pripada četvorici političnih revolucionarjev delavskega razreda Marxa, Engelsa, Lenina in Tita, ki jih bomo imeli zapisane v zgodovini. Brez njih bi bil današnji svet siromašnejši in na nižji družbeni ravni.

Cule

LJUBEZEN VIETNAMA

SLAVA JE UŠLA SKOZI OKNO
ODPRL GA JE ALAH
VODJA KRŠČANSKIH BUTCEV
PRIPETIH NA ZASTAVE MRTVIH
UBIL JIH JE ON V VIETNAMU
OD STOTIH JIH PET ŽIVI
BOMBE SO IZBIRALE CIVILE
LEŽEČE PO ZAKLONIŠČIH
IZRUVANIH OD VODIKOVIH PLOŠČIC
POSLANIH ZA BOŽIČ
KLAVCI PLAVAJOČIH TRUPEL
BEŽIJO SKOZI POTOKE KRVI
GLASBA
RITEM KLANJA SE NE USTAVI
ČETRTINKA UDAREC NA GONG
MALICA
POD NORMO
POPOLDNE JIH BO TREBA VEČ POBITI

POJE
GRE NA DELO
POBIRALCI KASNIMO S PREVOZOM
HRANA ZA AMERIŠKE PSE
TLAČENI VSTAJAJO
ŠKORNJU JE ODPADEL PODPLAT
ODIDEJO VSI V DŽUNGLO
VZAMEJO KARABINKE
VZETE FRANCOZOM
ŽIVLJENJE TRUPEL OŽIVI
MRTVILO SE SPREMENI V BOJ
PRAVIČNIH SVOBODNJAKOV
GIAP UNIČUJE ČRVE
TEMU GLAVICO
PA REPEK
SANPANI POLNIH BORCEV HITI
V BOJ
DIEN BIEN FU
MRTVI
KITAJSKO OROŽJE PREPLAVI
UMIRAJOČI PROSIJO
VODE
MUČENJE NEDOLŽNIH
KLAVCI PREŠTEVAJO
NE ZNAM NAPREJ
PREVEČ JIH JE
PROSIM DAJ MU SREČO
LJUBEZEN KJE SI
VEDNO GLEDAM ZA NJO
POGLEJ ME
NOVI OBRAZI
PLAŠČ SRAMU ZAKRIJE SONCE SREČE
ŽARKI SE ODBIJAJO
KOT AMERIČANI OD VIETKONGA
MORIJO ZA DENAR
PREGNALI SO LJUDI
UBILI AMERIKO
NIXON JE PADEL S STOLA
VIETNAM JE CEL
SLABOTEN SVOBODEN

Štiri desetletja od prihoda tovariša Tita na čelo partije

Titovo obdobje razvoja ZKJ — epoha zgodovinskega mobiliziranja

ZKJ ni nikoli izgubila svoje neodvisnosti,

nikoli se ni podredila centralizmu

V.Mihelčič

ČLOVEK JE NAŠEL POT DO SONCA

Obdobje 1920/1945. V evropskem političnem kotlu močno vre. Meša se na stotine načrtov, želja, interesov, prepogosto brez upoštevanja možnosti. Krhata se dva svetova: kapitalizem in nova, le z idejo izoblikovana družba - socializem. Že dolgo v vrhu zasidrani buržuji teptajo vse, kar je novo. Kot lačne hijene koljejo. Ugašajo mlada življenja, ki so se rodila prezgodaj, da bi dočakala sad svojih idej. Kje je sploh človek? Ni ga med naprednimi socialisti, ker ta je zatiran, brez pravic, ni ga med širokimi kmečkimi množicami, ker tu ni ne pravic ne idej. Bi ga iskali med politično-buržoazno smetamo, ki se kolje med sabo? Prav gotovo ne! Edino, kar nam preostane, je delo. Trdo garanje, en sam boj, da ideja postane resnica, da Marx in Engels postaneta simbol enakopravnosti v dejanjih in ne le v njunem Manifestu.

Evropa je mračna. Povsod smrdi po orožju, po krvi, po kriminalu. Toda v tem jeklenem soncu uspeva pogum. V teh črnih dneh se rojevajo beli dnevi. Izmed teh strašnih mož se rojevajo junaki.

Zrak je poln upanja. Iz gozdov veje vonj po zmagi. Iz kraških skal se čuje pesem življenja.

Vse je tiho. Revne kmečke koče počivajo v temi. V samotni domačiji, ob svetlobi sveče pa stoji nekdo. Njegova postava je mogočna, telo zravnano, roka tu pa tam energično sune v zrak. Krog njega sedi skupina fantov in mož.

Govori jim in vsi ga napeto poslušajo. Govori jim, da je napočil njihov čas, da jih kliče domovina, da jih kličejo široke množice, ki so osamljene. Odobravajo mu. Odločijo se, da zapustijo kmetijo, delavnico, da gredo tja, kjer so bolj potrebni. Vsi ostanejo brezimni, skrivnostni, sami s svojimi idejami.

Čez deset let jih srečamo v gozdu. Prav oni so. In tisti pogumni govornik je zopet tu. In v Drvarju iščejo prav njega. Mrtvo ljudstvo je dobilo vodo. Napaja se ob studencu, ki se mu pravi revolucionarna ideja.

Vsi spoznajo, zakaj se borijo.

1945. Z zastavami, s cvetjem ga pričakajo - njega - skrivnostnega govornika, pogumnega komandanta, preprostega človeka - Tita.

Z njim gremo dalje. Samoupravna socialistična družba je naš cilj, naša skupna naloga. Majhni smo, velika je naša zmaga, toda premajhna za svet, ki jo še potrebuje.

Mi smo dočakali sonce. Mi smo postali ljudje. In prav zato se še vedno borimo. Še vedno ne pristajamo na življenje, ki ga doživlja svet. Sedaj se borimo širše. Ne moremo priznavati terorja, zločina, agresij...

Preveč tesno, preveč osebno smo to doživeli, da bi se pozabilo čez noč.

Po dežju pride vedno sonce.

Svet ima danes številne vzglede, številne primere, nešteto napisanih knjig teorij in zakonov, kakšna je lahko urejena, enakopravna družba, kakšno je lahko pravično, človeka vredno življenje, a še vedno je svet gluh, da velja to tudi njemu.

Zgodovina nam je dala človeka - tovariša Tita, ki lahko skupaj z nami gleda sonce...

Še so oblaki okrog...

Tudi Gandhi, Naser in številni veliki možje idej so verovali v to sonce, a je bilo prezgodaj...

Človek je našel pot do sonca, ne zna pa hoditi po njej. Preveč je preprek, ovir...

In zopet ga gledamo, ponosnega, pogumnega moža, ki nam govori, in vsi ga poslušamo...

Angelika

DOMOVINI

V stoletjih pred mano
so semkaj prišli:
moj oče in mati,
bratje Slovani.

Bili so ponosni,
kot ponosne so Alpe,
niso se vdali
ne Atili ne Turku.

Bili so prekleti,
ker so hoteli živeti
s ponosno in
dvignjeno glavo.

Niso se vdali!
Sklenili so roke
in so jih pregnali,
njih, morilce svobode!

Prišla je pomlad
in z njo svoboda;
ljudstvo gradi si bodočnost.

A vendar po tolikih letih
še kljuje v srcih fašistov:
Ne pustimo jim, bratje, pomladi!
Naj mraz in sneg uničita jo!

Zato, bratje, le z roko v roki naprej.
Ponosno naj dvignjena glava oznanja:
SLOVAN sem! NE VDAM SE!

Angelika

PARIZ 1848

DEŽ.

Pronica v zemljo...
trka na šipe...

KRI.

Vpije po maščevanju...
Barva pločnike in barikade.

LJUDJE.

Mrki in sivi strme,
v deževno, krvavo jutro.
V srcih njihovih ugaša plamen upora.
Pogasila mržnjo njihovo je: SMRT!

Darja

MORJE

Večer... morje.
Sliši se le vzdih valov,
okrog in okrog
pa grobna tišina.

Ni živega bitja,
le tu pa tam
na obali
se ziblje trhla bilka.

Morje... valovi.
Iz globin prihajajo ribji kriki:
Na pomoč,
smo v hudi stiski!

Morje pa le valovi,
požira ribje krike
in prav vseh morskih
rastlin, živali
vzdihe.

Noč... morje.
Sliši se pljusk majhnih valov,
ki ližejo peščeno obalo,
ji kljujejo dušo,
zdaj še srce.

Morje še vedno ne spi,
zdaj z vetrovi bobni,
pripravlja se,
da bo rušil,
pripravil se je,
da bo zrušil.

Ko veter pojenja,
morje le še ne spi,
v tihi noči
nemirno drhti.

Morje do jutra
bobni, bobni,
zjutraj, ob novem življenju
pa le še ječi.

Irena

VČASIH

Včasih se mi zdi,
da se izgubljam v utvarah,
da iščem sonce,
ko pada dež,
da se smejim,
ko bi morala jokati,
da ljubim,
čeprav bi bilo morda bolje,
da bi sovražila.

Včasih bi rada objela ves svet,
iskala prijatelje med tistimi,
ki jih sovražim,
prinašala bi sonce ljudem,
ki so zaprti v temi.

Da,
včasih se mi zgodi,
da zaidem na pot
polno sovražnikov
in jim delim prijateljstvo.

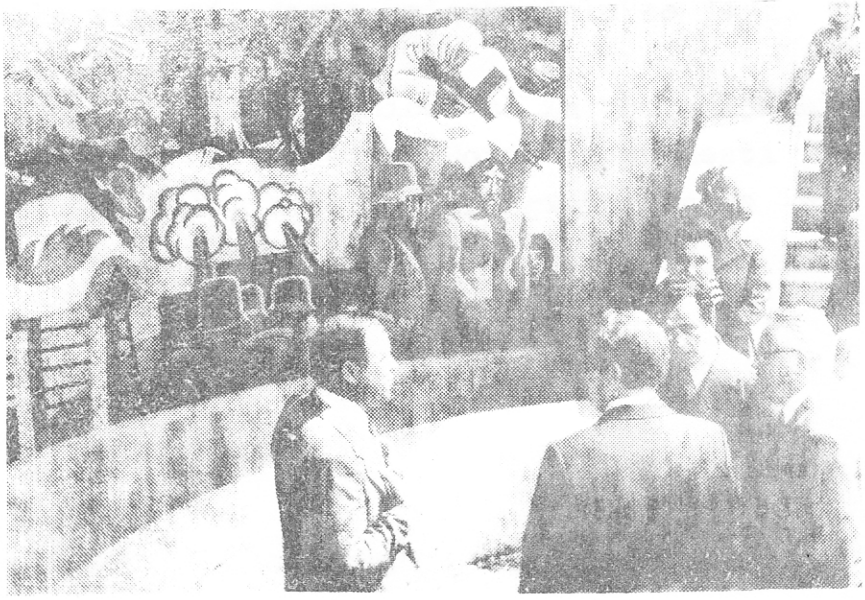

J.Mikolić

ČLOVEK JE NAŠEL POT DO SONCA

Kaj je človek? Je zlo na svetu, je sovraštvo, pohlep, izdajstvo in smrt, škodoželjnost in ljubosumnost, obup in prezir?

Je luč, usmiljenje in ljubezen, je najlepše in najboljše, kar je kdaj bilo in kar obstaja, je krona stvrastva in najvišja sila razuma in moči.

A tisto, kar je človek, je dolga stoletja drgetalo v temi. Redki, ki so bili spretnejši, so se osvobodili, se iztrgali iz mračne negotovosti, iztrgali košček sonca, presebični in preošabni, da bi ga razdelili med ljudi.

A v majhni, revni vasici nekje na zemlji, kjer je sonce sijalo le za krvosese, ki so z zakonom, lažjo in goljufijo sesali zadnje žarke luči iz oči revnih ljudi, prezgodaj ostarelih otrok in skrušenih žena, se je rodil otrok. Bil je mož že v času, ko so bili drugi otroci še polni nežnih sanj, on je prezgodaj spoznal resnico.

A resnica?

Resnica so bile dolge mrzle noči, polne lačnega joka, resnica so bili udarci žandarjev in ledeno hladne stene zaporov, resnica je bila bolečina, bila je trpka in strašna in nihče si ji ni upal pogledati v oči.

Otrok je odrasel, dvignil je glavo, srepo se je zazrl s svojimi jekleno sivimi očmi naravnost resnici v mračni obraz, močne roke so se stisnile v pesti, jasno, visoko čelo se je namrščilo.

Ljubil je svoj narod, svoje tako zaničevano in ubogo ljudstvo, ki je že stoletja zaman čakalo odrešitelja. Hotel je prinesti sonca v njihove črne, hladne koče, hotel je prižgati veselje in up v njihovih praznih očeh.

Spoznal je, da ne sme več čakati, da je on tisti, ki bo osvobodil ljudi.

Stopil je na vrh gore, mogočno je zamahnil z rdečo zastavo in povedel prebujeno ljudstvo, doslej vajeno le porazov in gorja, v boj.

Ob prasketajočem svitu partizanskega ognja je med utrujenimi borci krožilo njegovo ime: "Tito". "Tito" so šepetali ranjenci, "Tito, Tito" so kričali umirajoči. Z njegovim imenom na ustnicah so padali talci, borci, žene ...

A Sonce je bilo že blizu. Vzšlo je nekega dne, osvetlilo je našo zemljo do zadnjega kotička, pod njegovimi toplimi žarki se je stopilo zlo na naši zemlji in obsijalo ponosni obraz človeka, ki nam je prinesel sonce.